

Україна прагне отримати членство в Європейському Союзі, тому реформування окремих сфер свого управління здійснює у відповідності до рекомендацій держав-членів ЄС. Зокрема, в останні роки наша держава налагодила тісне співробітництво з країнами-членами ЄС з метою вивчення кращих практик та аспектів реформування та модернізації державної служби.

Отже, як підсумок вищевикладеному, можна наголосити на назрілій необхідності вжиття ефективних заходів, спрямованих на удосконалення і розвиток організації діяльності та кадрового забезпечення державної служби. З цією метою в процес налагодження та безпосереднього функціонування інститут державної служби мають впроваджуватися загальновизнані у цивілізованому світі демократичні стандарти і вимоги, зокрема щодо підвищення прозорості та відкритості діяльності державних службовців. А таке впровадження, у свою чергу, неможливе без тісної, плідної, всебічної співпраці України з державами-членами ЄС і запозичення їх досвіду.

Список використаних джерел:

1. Державна цільова програма розвитку державної служби на період до 2016 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.06.2012 № 411-р // Офіційний вісник України. – 2012. – № 50. – Ст. 1988.
2. Україна: Оцінювання системи врядування. Березень 2006 року. // SIGMA – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2007. – 352 с. – (укр. та англ. мовами).

Метеджи Г.В.

студент,

Донецький національний університет

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ» ТА «ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Сьогодні особливо гостро постає проблема вироблення дієвого бюджетного механізму, який би визначав нові принципи виконання місцевих бюджетів, чітке розмежування функцій і повноважень усіх рівнів влади. Недостатньо чітке законодавче визначення ряду базових понять щодо бюджетного законодавства породжує необхідність подальшого дослідження у даній сфері, в тому числі й питань відносно виконання місцевих бюджетів, ролі планування в процесі використання коштів та етапів проходження бюджетного процесу на місцевому рівні, що є актуальним в умовах сьогодення.

На сьогодні поняття «місцевий бюджет» закріплено у Конституції України, Бюджетному кодексу України, та у Законі України «Про місцеве самоврядування».

Конституції України надає поняття «місцеві бюджети» у ст. 142 та визначає, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад [1].

Стаття 2 Бюджетного кодексу України визначає, що бюджетами місцевого самоврядування є бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань, в свою чергу, місцевими бюджетами є бюджет Автономної Республіки Крим, обласні, районні бюджети, бюджети районів у містах та бюджети місцевого самоврядування [2].

Також, відповідно до ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», «бюджет місцевого самоврядування (місцевий бюджет) – план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень місцевого самоврядування»[3].

Як бачимо, у вищезазначених нормативно-правових актах існує неоднакове тлумачення поняття «бюджети місцевого самоврядування» та «місцеві бюджети». Закон України «Про місцеве самоврядування» ототожнює вказані поняття, а Конституція України визначає бюджети місцевого самоврядування як бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Питання, що стосуються правового забезпечення виконання місцевих бюджетів зокрема, розглядалися в працях таких вітчизняних і зарубіжних учених, фахівців у галузі фінансового права, як Л.К. Воронова, О.П. Гетманець, О.П. Горбунова, О.Ю. Грачова, Н.Д. Еріашвілі, І.Б. Заверуха та інші.

Л.В. Харківська зазначає, що місцевий бюджет – це важлива фінансова категорія, підставою якої є система фінансових відносин між місцевими бюджетами і господарськими структурами, що функціонують на даній території; між місцевими бюджетами і населенням даної території, що складаються при мобілізації і витрачання цих коштів; між місцевими бюджетами різних рівнів з перерозподілом фінансових ресурсів; між державним бюджетом і бюджетами місцевого рівня [4].

Так, В. Кравченко характеризує місцевий бюджет у трьох аспектах. По-перше, це правовий акт, згідно з яким виконавчі органи влади отримують легітимне право на розпорядження певними фондами грошових ресурсів. По-друге, це план (кошторис) видатків і доходів відповідного місцевого органу влади чи самоврядування. По-третє, це економічна категорія [5, с.119].

Таким чином можна зробити висновок, що бюджет є головним фондом грошових коштів держави і входить разом з позабюджетними фондами до групи централізованих грошових фондів держави.

Бюджетно-процесуальні норми призначені не просто врегулювати рух бюджетних коштів, а створити правову модель, яка унеможливила б виникнення невизначеностей в діях та неоднозначності у розумінні учасниками бюджетного процесу сутності встановлених правил. Виконання бюджетів здійснюється на підставі нормативно-правових актів про бюджет на певний бюджетний період і передбачає виконання всіх його показників.

На сьогодні Бюджетний кодекс України главою 8 «Виконання державного бюджету України» регламентує процедуру виконання бюджетів.

Відповідно до ст. 78 Бюджетного кодексу України Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних місцевих рад або сільські голови (якщо відповідні виконавчі органи не створені згідно із законом) забезпечують виконання відповідних місцевих бюджетів. Місцеві фінансові органи здійснюють загальну організацію та управління виконанням відповідного місцевого бюджету, координують діяльність учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету.

Виконання бюджету, з точки зору І.М. Александрова, є одним з найважливіших етапів бюджетного процесу з мобілізації та економного використання бюджетних коштів, у процесі використання яких беруть участь органи виконавчої влади, фінансові й податкові органи, кредитні установи, платники податків до бюджету й отримувачі бюджетних коштів [6, с.375].

На думку Л.М. Капаєвої, виконати бюджет означає зібрати доходи, мінімальна сума яких встановлена в бюджетних законах [7, с.93]. Виконання бюджету, як вважає Е.А. Ровінський, спрямоване на повну та своєчасну мобілізацію грошових коштів за встановленими джерелами та на забезпечення установ і заходів, що фінансуються передбаченими в бюджетах сумами.

У фінансово-правовій літературі існують й інші визначення поняття «виконання бюджету», які є доволі подібними до наведених, проте деякі науковці, крім усього, наголошують на тому аспекті, що виконання бюджету нерозривно пов'язане з реалізацією положень бюджетного законодавства.

Так, за визначенням О.Ю. Грачової, виконання бюджету полягає в забезпеченні надходжень доходів і фінансування видатків у межах, встановлених бюджетним законом [8, с.430].

Таким чином, необхідно на законодавчому рівні закріпити поняття «виконання бюджету» у наступній редакції: виконання бюджету – етап бюджетного процесу, який полягає у здійсненні комплексу заходів із забезпечення повного і своєчасного виконання плану доходів і витрат, а також забезпечення установ і заходів, що фінансуються передбаченими в бюджетах сумами.

Отже, визначення єдиного поняття «місцевий бюджет» та «виконання бюджету» в подальшому допоможе усунути неузгодженість між нормативно-правовими актами.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI// Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №50 – Ст.572
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст.170
4. Харківська Л. В. Необхідність вироблення дієвого механізму формування і використання місцевих бюджетів [Електронний ресурс] / Л. В. Харківська, М. Б. Харківський // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – Режим доступу : <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1805/1/harkivska.pdf>
5. Кравченко В. І. Місцеві фінанси України /В. І. Кравченко. – К. : Знання, 1999. – 487 с.
6. Александров И.М. Бюджетная система Российской Федерации : учебник /И.М. Александров. – [2-е изд.]. – М. : Дашков и К°, 2007. – 486 с.
7. Капаєва Л.М. Фінансове право : навчальний посібник / Л.М. Капаєва, М.С. Лях. –К. : Центр навчальної літератури, 2004. –248 с.
8. Финансовое право : учебник / [О.Н. Горбунова, Е.Ю. Грачева и др. ; отв. ред.Е.Ю. Грачева, Г.П. Толстопятенко]. –М. : Велби : Проспект, 2004. – 536 с.